

ATTRIBUTIV GEBRAUCHTE ADJEKTIVE PŘÍDAVNÁ JMÉNA V PŘÍVLASTKU

→ V němčině se skloňuje pouze ve funkci *přívlastku*, ve funkci jmenného přísudku (predikativu) je nesklonné: ein schöner Abend, der Abend war schön.

K přídavným jménům v přívlastku řadíme: (1.) *látková příd. jm.* (stoffadjektive). V přísudku lze použít pouze v přeneseném významu nebo pomocí opisu:

die <i>eisernen</i> Träger	(* Die Träger sind eisern.)	Sein Benehmen ist hölzern. Sein Gesichtsausdruck war stählern.	} (übertragene Bedeutung)
die <i>seidenen</i> Stoffe	(* Die Stoffe sind seiden.)	Ihre Haut war wie Samt.	
die <i>steinernen</i> Zeugnisse	(* Die Zeugnisse sind steinern.)	Sein Gesichtsausdruck war wie von Stein. Die Stoffe sind aus Seide.	} (durch Umschreibung)

(2.) *exocentrické konstrukce* – spojení, jejichž význam nevychází z množství významů podst. jména:

Er ist ein *hoher* Politiker. (* Der Politiker ist hoch.)

(3.) *Původní názvy*:

der *Londoner* Tower (* Der Tower ist londonerisch.)
die *Berliner* Mauer (* Die Mauer ist berlinerisch.)

(4.) lokální a časově používaná přídavná jména, jež mají odpovídající formu v použití jako přísudek nebo příslovce:

die <i>hintere</i> Stelle	(* Die Stelle ist hinter.)	die hintere Stelle →	Die Stelle liegt dahinter.
der <i>höchste</i> Berg	(* Der Berg ist höchst.)	der höchste Berg. →	Der Berg ist am höchsten.
das <i>linke</i> Gebäude	(* Das Gebäude ist link.)	das linke Gebäude →	Das Gebäude befindet sich links.
die <i>obere</i> Etage	(* Die Etage ist oben.)	der vordere Zahn →	Der Zahn ist/liegt vorn.
der <i>vordere</i> Zahn	(* Der Zahn ist vorder.)		
die <i>sofortige</i> Entscheidung	(* Die Entscheidung ist sofortig.)		
die <i>damalige</i> Regierung	(* Die Regierung ist damalig.)		

Většina časových přídavných jmen je tvořena koncovkou **-ig**:

ebenso: auswärtig – auswärts, dortig – dort, hiesig – hier
sowie: baldig – bald, gestrig – gestern, heutig – heute, jetzig – jetzt.

Přehled temporálně (časově) používaných přídavných jmen v přívlastku jeden (neuen) Monat, voriges (besonderes) Jahr

1. Gegenwart:	2. Vergangenheit:
der heutige Tag – dnešní die jetzige Woche – nynější die sofortige Nachricht – okamžitý die augenblickliche Weile – okamžitý, dočasný die gegenwärtige Lage – současný	der gestrige Tag – včerejší der vorgestrige Tag ... – předvčerejší die frühere Zeitung – dřívější der einstige Besitzer – bývalý, dřívější die einmalige Verwendung – jediný, jednorázový die ehemalige Hausfrau – bývalý, dřívější das vorherige Gebäude – předchozí, předešlý der damalige Präsident – tehdejší die anfängliche Lehrerin – začínající
3. Zukunft:	4. Allgemein:
die nächste (schöne) Woche – příští die morgige – zítřejší die übermorgige Show – pozítří das baldige Wiedersehen – brzké die künftige Frau – budoucí, příští die nachherige Zeit – pozdější die spätere Epoche – pozdější	alle (guten) Tage – všechny ... die häufige Hilfe – častý das ewige Lernen – věčný die endliche Menge – konečný der morgige Tag – zítřejší die abendliche Luft – večerní die nächtliche Stern – noční